

08 — Людської гідності доба (із книги "На мілині життя у морі часу")

Олександр Грязнов

Гімн Україні

Рідна мати Україно!
Ми всі – твої діти.
Тож згуртуй нас воєдино,
Щоб добру служити,
Щоб від лиха, від наруги
Землю захищати,
Щоб не знала більше туги
Україна-мати!

Хай розквітне Батьківщина –
І гори, і доли!
Ні, не вмерла Україна
І не вмере ніколи!

Тяжко волю здобували
Сини твої кращі,
Йшли на смерть, голодували,
Чесні й роботящі.
Та жива душа народу,
Не знищено мову.
І омріяну свободу
Не втратимо знову.

Хай розквітне Батьківщина –
І гори, і доли!
Ні, не вмерла Україна
І не вмере ніколи!

Наша гідність, наша слава
Оживуть в народі.
Шану матиме держава
На Заході й Сході.
Будем, браття, працювати

Вперто, без спочину,
Щоб скоріше збудувати
Вільну Україну!

Хай розквітне Батьківщина –
І гори, і доли!
Ні, не вмерла Україна
І не вмере ніколи!

* * *

Де славних подвигів звитяжність?
Де нації найкращий цвіт?
Обман, жорстокість і продажність
Заполонили білий світ.

Хапуги роздувають щоки,
Такі успішні і круті.
Де наші генії й пророки?
У забутті, у забутті...

Вони нас кликали до зброї,
До небайдужості душі...
В усі часи були герої,
А зараз – тільки торгаші.

* * *

Всім набридли ігри політичні,
Боротьба амбіцій керівних.
Що там категорії етичні?
Лідерам партійним не до них.

На мораль і совість не зважають.
Жаль мені відверто тих людей,
Що чомусь політику вважають
Боротьбою гасел чи ідей.

Не ідеї ціняться, а влада.
Все заради неї, хай їй біс!
Зрада у політиці – не зрада,
А лише "розумний компроміс".

* * *

Безсовісна брехня
і боротьба амбіцій.
Немов собаки, владу рвуть із рук.
Свобода підкупу,
свобода зраді нищій,
Свобода для мерзоти і падлюк.

То що ж лишилось нам
при цій свободі куцій?
Урвати, по можливості, кусок,
Чи підставляти зад
для ексекуцій
І голову сховати у пісок?

* * *

Німотна пустка замість сіл,
Лани, порослі бур'янами.
Хто скаже, глянувши довкіл,
Війна чи мор пройшли над нами?

Чи думав хтось, що взагалі
Таке побачить доведеться?
На благодатній цій землі
Уже не сіється й не жнеться.

Розбіглось плем'я молоде,
Старих викошують хвороби.
Лиш доживають де-не-де
Осиротілі хлібороби.

* * *

Віра перш за все – беззастережність.
Не шукаймо ідолів нових.
Визріє у душах незалежність –
Гідно жити будемо й без них.

В спробі опиратися Росії,
Що тримає міцно нас за карк,
Не робіть із Ющенка месії,
Не робіть із Юлі Жанни д'Арк!

* * *

Кажу не перший раз, можливо, всоте,
До серця близько дійсність беручи:
Люби свою Вітчизну, патріоте,
Та про любов усюди не кричи.

Роби для неї все, що ти умієш:
На те у тебе руки й голова.
Усе, що ти збереш або посієш,
Багато більше важить, ніж слова.

І в час непередбачуваний, грізний
Поміж етнічних і партійних чвар
Не спекулуй любов'ю до Вітчизни,
Не обертай святиню на товар.

* * *

Знову бійки, гризня, блокування...
Не парламент, а цирк-шапіто.
Перемовини – шлях до єднання,
Та єднатись не хоче ніхто.

Висувають вимоги, умови
Лиш для того, щоб час затягти.
Як немає предмета розмови,
То про що теревені вести?

* * *

Ніщо нікому не потрібне,
Ніщо нікого не цікавить,
Хіба що пост чи місце хлібне,
Щоб наживатися і править.

Тому-то й вірші невеселі.
Якщо казати без лукавства,
Мій глас волає у пустелі
Байдужості і марнославства.

* * *

Скликають знов на вибори міські.
Звучать промови, сповнені облуди.

Куди не глянеш – покидьки людські,
Людей нема. Перевелися люди.

* * *

Немає рівності у світі,
В країні нашій – поготів,
Бо люди, заздрісні й неситі,
Своїх обкрадують братів.

Законів приписи іржаві
Шануються лиш на словах.
У некерованій державі
Ти хочеш рівності в правах?

Нещасний, завидючий люде!
Собі до відома візьми:
Ніколи рівності не буде
Поміж неситими людьми.

* * *

Свої в житті у кожного турботи,
Як і свої причини для синців.
Що ж дивного? Усі ми – патріоти:
Хто – нації, хто – власних гаманців.

Політику підтримуємо різну,
Та в кожного у прірви на краю
Болить душа. У когось – за Вітчизну,
У когось – лиш за вотчину свою.

* * *

Напевне, очі у Сірка позичили
"Двомовні" співвітчизники мої:
Своєї мови до ладу не вивчили,
Та гудять і принижують її.

Скажу для маси "рускоговорящої",
Що суржиком чужинцям догоджа:
Немає мови гіршої чи кращої –
Є просто рідна мова і чужа.

* * *

Культура народу –
оцінка суспільному благу.
За щастя і волю
покладено безліч життів.
Культура – це форма,
якій віддають перевагу
У вияві віри
й високих людських почуттів.

Антична доба
вихваляла богів і героїв,
Безгрішність і цноту
вславляли середні віки.
В часи нещодавні
під грім кулеметних набоїв
Цинічне безвір'я
уславили більшовики.

Побачив багато
сваволі й зловісних фігур я.
Яке вже там благо?
Лишитись би просто живим!
Тому й процвітає
нахабне, дурне безкультур'я,
Хіба що старе
безкультур'ям змінилось новим.

* * *

Для догм складаючи загрозу
І зневажаючи старе,
Усе під сумнів ставить розум,
Ніщо на віру не бере.

О Боже! Я – твоє створіння,
Твій неосвічений спудей.
Невже сліпого поклоніння
Ти вимагаєш від людей?

Чому, чекаючи офіри,
Ти запалив наук вогні?

Якщо від мене хочеш віри,
Навіщо розум дав мені?

* * *

Думка душу тривожить і крає
Відчуттями жалю і вини:
Вимирає народ, вимирає
І без голоду, і без війни.

Чи можливо зарадити лиху,
Дочекатися кращих часів?
Вже не чують дитячого сміху
Не десятки, а тисячі сіл.

Обминає, напевне, їх бусел,
Не приносить у дім немовлят.
Залишились діди і бабусі
В безгомінні занедбаних хат.

Молоді подалися у місто,
Дехто й далі – в країни чужі,
Доки в Раді про них гонористо
Дебатують державні мужі.

Вже не сіє ніхто й не збирає,
Заросли бур'янами лани.
Вимирає народ, вимирає
І без голоду, і без війни.

* * *

Порубали верби і тополі,
Що шуміли в юності для нас,
І на думку спало мимоволі:
Як нестримно в вічність лине час!

Рідних вулиць дивна порожнеча
Неприємно й боляче вража,
Хоч дзвенить, як ми колись, малеча,
Хоч крокує молодість чужа.

В рідне місто повертаюсь влітку –

В безтурботність сонячних світань.
Від пилюки струшуючи свитку,
Виглядаю друзів зі скитань.

Хоч свої у кожного мандрівки,
Може, їх прокурені шляхи
Приведуть до рідної домівки,
Де подвір'я глушать лопухи,

Де синіє даль на видноколі
І в дорогу кличе, як тоді...
Порубали верби і тополі,
Та шумлять каштани молоді!

* * *

Місто моє неуславлене,
Де починався мій шлях!
Юність, як всіх, понесла мене
Геть по далеких світах.

Ми, наче птахи, полинули
В сяйво небес голубе...
Виbach за те, що покинули
Легко і просто тебе.

Виbach нам роки бездумності,
Пустощів, ігор і мрій,
Місто дитинства і юності –
Рідний Пирятине мій!

* * *

За свіжий хліб на кожному столі
Із виявом подяки і пошани
Дозвольте вам вклонитись до землі,
Одвічні хлібороби – полтавчани!

Ми – вихідці з єдиної сім'ї,
Нащадки нерозтраченої слави.
Пишаюсь я, що прадіди мої
Козацького коріння з-під Полтави.

Та як мені не гірко, земляки,
А саме ви – реакції фундамент,
Бо в більшовицькі вірите казки
І дурнів обираєте в парламент.

* * *

Виконуючи плани достроково,
Ми все життя тягнули, як воли.
Не варто вихвалитись гонорово,
Що ми чогось і справді досягли.

Культура і освіченість на рівні
Не нам, а нашим предкам завдяки.
Які були цнотливі і наївні
Учителі, наставники, батьки!

Цураючись поспішної огуди,
Згадаймо, друзі, з вдячністю про них.
В усі часи були розумні люди,
Хоч в світі вистачало і дурних.

* * *

Не життя, а суцільний бурдей,
Хоч, здається, одягнені й ситі.
Пам'ятаймо хороших людей,
Всіх, кого вже немає на світі.

Їх любов, їх душевне тепло
Пам'ятаймо і в свято, і в будень.
Ми багаті лиш тим, що було,
Бо майбутнього, може, й не буде.

* * *

Іще живуть відрадні згадки
Про свічі й страви на столі,
Коли співалися колядки
У хаті батьківській, в селі,
Коли великої родини
Збиралась поросль молода
І на порозі щохвилини
Звучала інша коляда.

Тепер колядок вже не чути,
Мов розучились святкувать.
Нам тільки б зиму перебути,
Нам тільки б вік одвікувать.
Та й досі з пам'яті зринає:
Мороз, святвечір і куця.
Ніщо так швидко не минає,
Як молодість і як життя.

* * *

В часи безчестя і розтління
Важливо, хоч би хто чорнив,
Щоб проти власного сумління
Ти все ж нічого не вчинив.

Мое сумління виглядає,
Немов Пилип із конопель,
Як рік минулий відпливає
У вічність, наче корабель.

Хай забере він із собою
Вагання й сумніви дурні,
Щоб ті незмивною ганьбою
Не окошились на мені.

* * *

Біжать степами кураї,
Сувої долі розгортають,
Бо знову на круги свої
Вітри минулого вертають.

Любов і сум, добро і зло –
Все проминає швидкоплинно.
Усе, що є, колись було
І знову буде неодмінно.

Минуле вигулькне з пільми;
Та не радій, сучасний люде:
Все буде з іншими людьми,
Бо нас на світі вже не буде.

* * *

Коли доводиться людині
Позбутися земних оков,
Ми, в безутішності єдині,
Між сліз гірких і молитов
Сумнівне твердження у горі
Собі за втіху беремо:
Ми всі – невиліковно хворі,
Бо неодмінно помremo.
Воно, можливо, біль притишить,
Як неспростовний аргумент,
Але нікого не утішить
На тлі надій, розбитих вщент.

* * *

Вже не додасть нам ворожба
До віку нашого й відсотка.
Людської гідності доба
Така прекрасна і коротка!

Дарма пручатися, якщо
Мій власний день уже смеркає,
І я піду у те ніщо,
Яке на всіх колись чекає.

* * *

Хоч вірити не варто ворожбі
Про майбуття, яке нам тільки сниться,
Що на роду написано тобі,
Те врешті-решт відбудеться й здійсниться.

Не поміняєш долю, як взуття,
Не скинеш, наче чоботи подерті.
Ти не господар власного життя,
Ти – раб його, з народження до смерті.

* * *

Смертні всі, а все ж не віриться,
Що навіки мусиш зникнути.
Не з усім людина мириться,
Хоч до всього може звикнути.

Нас давно привчили медіа
І цинічна журналістика:
Смерть людини – це трагедія,
Смерть мільйонів – то статистика.

* * *

Складний процес, хоча й не вічний:
Працює мозок, серце б'ється.
Та, попри зміст біологічний,
Життя простіше, ніж здається.

Фіксую, ніби перехожий,
Усе, що втрапило до ока:
Комусь життя – дарунок Божий,
Комусь – обтяжлива морока.

* * *

Один мудрець, якого всі забули,
Сказав колись, відходячи у рай:
"О, не сумуй за днями, що минули,
І планів на майбутнє не складай.
Живи лиш днем сьогоднішнім".
Так вір же
Пораді безкорисливій мерця!..
А далі що? А далі тільки гірше.
Зате, що день, то ближче до кінця.

* * *

Ніяк не можу я узгодить
Душі і розуму тертя.
Мене до розпачу доводить
Безглуздість власного життя.

Щоб суперечку остудити,
Зусилля трачу чималі,
Бо не наважусь осудити
Його безглуздість взагалі.

* * *

Коли для рідної людини
Надходить неминучий час

З непереборної причини
Назавжди залишати нас,
Не треба плакати і терти
Вже захололі пальці рук.
Не заважай людині вмерти
І врятуватися від мук.

* * *

Кажуть, – мертві не відають сраму,
А живим його треба здолать.
Як же боляче втратити маму,
Не зумівши її врятувать!

Все я змовкнути совість не змушу
І свідомість печаллю трую:
Очі мамині дивляться в душу,
У засмучену душу мою.

* * *

Живе на рівні відчуття
Інтуїтивне розуміння,
Що видихається життя
І наступає омертвіння.

То де ж та невловима грань
На стику розквіту і тління?
Життя складається з вагань
І вічних докорів сумління.

Не стишать цих душевних мук
Ані розкаяння, ні прощі.
Життя складається з розлук –
Тим наші зустрічі дорожчі!

Хай повторяються стократ,
Ми ні на що їх не змінємо.
Життя складається із втрат,
Тож бережімо те, що маємо!

* * *

Інерція життя – то нездоланна сила.

Свідомості людській не кориться вона.
Виштовхує з гнізда, дає обранцям крила,
А іншим – гіркоти напиться сповна.

Жар-птицю за хвоста
не встиг ти ухопити.
За юністю давно не тужиш, не зовеш.
Інерція життя примушує терпіти
І всупереч всьому радіти, що живеш.

* * *

Який маршрут не обирай,
Невдахо,
А занесе тебе на край,
Як птаха,
На край землі, на острівцець,
До біса,
І цій комедії – кінець,
Завіса.
Коли стояв я на краю
Несміло,
Що душу скривджену мою
Зігріло?
Взяла надія під крило
Чи жалість?
Любов, якої не було,
Ввижалась.
На тлі самотності, на тлі
Печалі
Душа розквітла у теплі.
Що ж далі?

* * *

Живи, люби, працюй.
І поки ще не смеркло,
Зневірись собі не дозволяй.
Не поспішай
поперед батька в пекло,
Не прись на спині ближнього у рай.

Дорогу ти обрав

неходжену, тернисту –
Творити для людей.
Отож, собі затам:
Надаючи рядкам
краси, звучання, змісту,
Все тяжче устигати за життям.

Ти змушений без скарг
в щоденній круговерті
Нести тягар турбот,
як торбу на горбі.
Не встигнеш за життям
і не втечеш від смерті,
Тож поспішати нічого тобі.

* * *

Можеш ти фарбувати волосся,
Та не скажеш душі: "Не старій!"
Так багато в житті не збулося
Чистих задумів, намірів, мрій!

Їм тепер не злітати до неба,
Животіють, як в тундрі лишай.
Так і ти. А сказати ще треба
Головне. Поспішай. Поспішай!

* * *

Жорстокий світ, сумна реальність,
Щоденні рецидиви зла.
Чи є якась відповідальність
За наші вчинки і діла?

Хоч що би встигнув ти накоїть,
Усе зітре байдужий час.
Чому ж людину непокоїть:
Що буде в світі після нас?

* * *

Щодня себе підбурюю:
Пиши! Чому вагаєшся?
Як дерево під бурею,

Безпомічно хитаєшся.

Все більші втрати й витрати.
Турбуєшся: чи вистою?
Вже не шумиш під вітром ти
Верхівкою безлистою.

Стовбичиш неприкаяно,
Мов так тобі призначено.
Часу багато згаяно,
Розтринькано, розтрачено.

На стовбурі безбрунистім
Не розів'ється парості:
Що не зробив у юності –
Не надолужиш в старості.

* * *

Людина потайки зітхає,
В сумних загрузнувши думках:
Ріка життя пересихає
І пропадає у пісках.

Вже не приносить насолоду
Колишня розкіш спілкувань.
Ріка життя втрачає воду
І застається тільки твань.

Та доки пишеться рядочок,
Не хоче мозок відпочить.
Хай не ріка, а лиш струмочок,
Іще дзюрчить... іще дзюрчить...

* * *

Ти живеш на землі,
тож не скигли й радій,
Що без сліду не зник в лихолітті.
Наша доля – то впертий, напружений бій
За своє існування на світі.

Диспозиція бою доволі проста:

Не здолавши часу перепону,
Захлинулись у наступі наші літа
І давно перейшли в оборону.

Доки кров струменить
в глибині передсердь,
Не скінчилось іще бойовище.
У окопах життя нас вицілює смерть,
І снаряди лягають все ближче.

* * *

Як можна бездумно радіти,
Цілком усвідомивши суть,
Що люди, мов зірвані квіти,
Недовго на світі живуть?

Невже лиш для того і квітне,
Щоб кинули геть, на сміття,
Таке ненадійне, тендітне
І скороминуще життя?

Хоч ремствувать нам не годиться,
Що вічний лиш дух, а не плоть,
Життя - то найбільша дурниця
З усіх, що придумав Господь.

* * *

Здрібніли почуття, здрібнів і сам.
Не чоловік, а безпорадний віхоть.
Спасибі, ще не підвиваю псам,
Постійно відчуваючи безвихідь.

Гірка печаль мене не полиша:
Зі старістю не можу я змиритись,
Хоч мусить неприкаяна душа
Життєвому порядку підкоритись.

Подітися мені нема куди,
Як у піску загрузлому баркасу,
Та все ж чогось чекаю край води
На міліні життя у морі часу.

* * *

Мов камінь, серце затверділо,
Перетворившись на скрижаль.
Яке комусь до нього діло?
Яка, по-совісті, печаль?

Ніхто уваги не звертає:
Звичайна брила кам'яна.
Ніхто на ньому не читає
Незрозумілі письмена.

Не знати – правильні чи хибні
На брилі вибиті рядки?
На жаль, нікому не потрібні
Чужої мудрості думки.

* * *

Для когось я – невдаха і дивак,
Що не здобув ні слави, ані статку.
Але життя прожив би саме так,
Якби його вернути до початку.

Я з юності свідомо визнавав
Зажерливості й заздрості безплідність
І над усе у світі цінував
Нескореність душі і власну гідність.

Повіям я не подавав манто,
До товсторилик не просився в найми.
Я був ніким. Я й досі ще – ніхто,
Не у житті – в поезії, принаймні.

* * *

Не вибившись, як дехто, в генерали,
В малих чинах ми вийшли у запас.
Цю долю ми самі колись обрали,
А, може, то вона обрала нас.

Ми – люди рядові, не знамениті:
Прославитись не кожному везе.
В житті уже нічого не змінити.

Чому ж тебе розкаяння гризе?

Не заздри, що сусід живе щасливо,
Що часом зорі з неба дістає.
Чуже життя прожити неможливо.
Дай Бог прожити з гідністю своє!

* * *

Життя не визнає зупинок
Ні наяву, ані у сні.
Не поспішай на відпочинок
Від затяжної метушні.

Хоч все скінчиться неодмінно,
Як запланований обряд,
Та можна жити повноцінно
І в шістдесят, і в сімдесят,

Собі поблажок не давати
І не впадати у жалі.
Потрібно тільки цінувати
Це щастя – жити на землі.

* * *

Колись віщували нам
світлу і радісну долю:
Цікаву роботу,
велике кохання в житті.
Ми їхали вчитись,
батьків залишали без болю,
У пошуках щастя
долали дороги круті.

Блукали світами,
женились, виходили заміж,
Коли-не-коли
приїжджали навідять батьків.
Хіба розуміли,
що буде так само із нами ж,
Як виростуть діти
й покинуть своїх стариків?

Були нам, здається,
до щастя дороги відкриті,
Та згіркнув дочасно
солодкий обман провіщань.
Чого ж ми навчилися
у цьому шаленому світі,
Якщо не засвоїли
навіть науки прощань?

* * *

Втрачаєм риси, юності властиві,
Зневірившись в життєвій боротьбі.
Колись усі були ми особливі,
Амбітні, горді, впевнені в собі.

Дістати фах здавалось нам замало.
Прославитись – така була мета.
Життя об нас лозину обламало,
Безвісність нам намуляла хребта.

Я жив, як личить рядовій людині,
Не корчачи із себе мудреця.
Таким я залишаюся і нині,
Свій шлях земний пройшовши до кінця.

* * *

В самотності, у безвісті й глуші,
Ти сам собі дивуєшся без міри,
Коли в глибинах власної душі
Розшукуєш бодай краплину віри.

Усе тобі спротивило давно:
Підтоптаного віку надвечір'я,
Розваг і бездуховності багно,
Безглуздість існування і безвір'я.

Ну добре, хай тобі не до розваг,
Але ж самозаглибленість – бесплідна.
В самотності немає переваг,
Хоч інколи вона і необхідна.

* * *

Колись було, та все минуло,
Колись було, та все пройшло.
По вінця затигнуло мулом
Душі моєї джерело.

Бажання зникли парубочі,
А вік юнацький поготів,
Як ранній поїзд серед ночі,
Кудись в пільму прогуркотів.

І я слідкую на пероні,
Неначе заспаний поштар,
Як на останньому вагоні
Зникає в темряві ліхтар.

* * *

Перемучусь, пробачу, забуду
Заподіяне знехотя зло.
Подолає коротку остуду
Полум'яного серця тепло.
І життя потече безтурботно,
Як ріка, що прозора до дна.
Тільки десь наодинці гіркотно
Буде душу ятрить вина
За нечуйність свою і невмілість
Добирати потрібні слова.
Напути мене, Боже, на милість,
Доки совість ще в мене жива!

* * *

О, скільки їх пішло у небуття,
Ще молодих, що так хотіли жити!
Могли б вони радіти і любити,
Творити і робити відкриття.

Та не судилось... Тих взяла війна,
Когось іще хвороба підкосила.
І де поділись молодість і сила?
Пропав їх слід, забуті імена.

Навіщо дарувалось їм тоді
Життя, яке, здавалось, невичерпне?
Усіх померлих жаль, та все ж нестерпно,
Коли вмирають сильні й молоді.

* * *

Той зазирає у могилу,
Той вперше обіймає милу,
Той материнські груди ссе...
Часу прискорення могутнє
Нас із минулого в майбутнє,
Не зупиняючись, несе.

До чого йдеться – й дурню ясно.
Хоч передбачливо, завчасно
Я не складаю заповіт,
Та назавжди, мов дим у комин,
Вже відлетів останній спомин
Юнацьких безтурботних літ.

* * *

Я думаю, що кожен згодиться –
Одвіку склалось так само:
Радіти часто нам доводиться,
А щастя все життя ждемо.

Бо радість – то імпровізація,
Раптовий спалах, помах крил,
А щастя – це реалізація
Фізичних і духовних сил.

* * *

Благословенний кожен рік
З усіх, що я прожив на світі,
Бо недарма вони прожиті,
Хоч відійшли уже навік.

Благословенний кожен день
Моєї творчої роботи,
Що дарував рядки, як ноти
В душі народжених пісень.

Благословенна кожна мить
Палкої нашої любові,
Яку не виразити в слові,
Хоч у серцях вона бринить.

Благословенне майбуття
Єднання нашого земного,
Бо все втрачає сенс без нього:
І мить, і роки, і життя.

* * *

Як часто в юності людей
Тривожать серця поривання
І рветься пісня із грудей
На честь юнацького кохання.

Лунає дзвінко пісня ця,
Допоки збуреною кров'ю
Шалено стукають серця,
Ущерть наповнені любов'ю.

Та час ніхто ще не зборов –
Ні мовчазні, ані співучі.
Життя, і юність, і любов,
На жаль, такі скороминучі!

Сердець зупиниться биття,
Замовкне пісня на півслові.
Немає вічного життя,
Немає вічної любові.

* * *

Що було, те було:
не одне лиш кохання,
Як на схилі років озирнутись назад –
Обопільні образи, душевні метання,
Щастя також було.
Не було тільки зрад.
І жалю не було, що дісталася доля
Саме ця, а не інша. Ні краплі жалю.
Ти у мене і досі

струнка, мов тополя,
Я і досі жадаю тебе і люблю.

* * *

Не уникаймо гострих запитань,
Стараючись нарешті зрозуміти:
Навіщо ми з'явилися на світ?
Якщо із волі Божої прийшов
Ти в цю юдоль скорботи і печалі,
То, певне, Бог у замислах загальних
Відвів тобі якусь конкретну роль.
Але тоді він мав би напутити,
Який поклав обов'язок на тебе
І що здійснити мусиш ти в житті.
Чи це для нас не забагато честі?
Тоді, можливо, не тобі, а людству
В цілому, як сукупності єдиній,
Встановлене призначення якесь?
Та ми цього не здатні досягнути
Своїм убогим розумом людини
І через це постійно відчуваєм
Безглуздість особистого життя.
Воно буває, в принципі, прекрасним,
Жаданим, особливо напочатку,
Коли ти повен сили і надій.
Та все колись потроху набридає
Буденністю своєю, а найбільше –
Відсутністю високої мети.
І ось тоді, звертаючи свій погляд
На шлях, який залишився позаду,
Ти підбиваєш підсумок всього,
Що ти здійснив свідомо й випадково,
І що лишити зможеш після себе,
Коли його ти пройдеш до кінця.

А що зробити мав на світі кожен?
Навіщо ми приходили у нього?
Невже лиш за перепусткою в рай?

* * *

Напевне, ми таки старі

У відповідності з роками.
Пішли вже наші матері
Услід за нашими батьками.

Колишні родичі прямі
Зійшли з дистанції на марші,
І ми незчулися самі,
Що у сім'ї тепер найстарші.

Хоча вважається, що час
Дарує мудрість крім старіння,
Та за порадами до нас
Не йдуть молодші покоління.

Тож ми, не маючи харизм,
Не подаємо зайвих звуків.
Сидить живий анахронізм
Серед синів, серед онуків.

За номіналом – головний,
Щоправда, – застарілий трохи,
Немов уламок мовчазний
Давно минулої епохи.

* * *

На жаль, часи не обирають,
Як долю чи життєву путь.
У них зі славою вмирають,
Або, плазуючи, живуть.

Ганьбу двадцятого сторіччя
Не кожен витримати зміг
І зберегти своє обличчя
Серед безликих та німих.

Чому ж ці марні намагання
Не вкрити совість брудом плям,
Цю боротьбу за виживання
Ми називаємо життям?

* * *

Душа і досі молода,
Хоч ми старіємо свідомо.
Життя спливає, як вода.
Куди?.. Навіщо?.. Невідомо.
Та я, поважний чоловік –
Поет, не визнаний Парнасом,
Над віршем длубаючись, звук
Не рахуватися із часом,
Бо, бачте, хочеться мені
Створити лірики перлини.

І лиш годинник на стіні
Рахує втрачені хвилини.

* * *

Було все буденно і сіро,
Похмурі тягнулися дні,
Як раптом всміхнулася щиро
Юнацька надія мені.

Змінилось життя безтолкове,
Знайшов я дорогу свою.
І щастя, мов сонце ранкове,
Осяяло долю мою.

Котилася слава луною,
Удача взяла під крило...
Усе це було не зі мною,
Якщо тільки справді було.

* * *

Багато обіцяє нам початок.
Коли роки розпочинають лік,
Нам пророкують славу і достаток,
Безхмарне небо і щасливий вік.

Та не завжди збуваються прогнози:
Буває доля, як глевкий млинець.
Де сміх лунав, пролитись можуть сльози,
Де був початок, — буде і кінець.

* * *

Минає час, минає час,
Минає...
Жаль, про запас його у нас
Немає.

Вік не подерти на шматки
Окремі.
Біжать роки, немов рядки
Поеми.

Її сюжету не змінить
Довільно,
Не зупинить прекрасну мить
Свавільно.

Потік життя тримає нас
В полоні,
І лупить час, мов тулумбас,
У скроні.

* * *

Життя, немов рибальські сіті,
Кудись вперед волочить нас.
В чотиривимірному світі
Найбільш суттєвий вимір – час.

Не піддається протидії,
Тече, не знаючи – куди?
Здобутки, зустрічі, події –
Усе минає назавжди.

Якщо і трапилось колись це,
То вже повториться навряд.
В потрібний час в потрібне місце
Не повернутися назад.

Майбутнє робиться минулим
Уже за крок, уже за мить.
А ми до серця серце тулим,
Бо в самоті воно щемить.

* * *

Напевне, щастя - в здійсненні бажань,
У втіленні задуманої справи.
Якщо це так, то гідним щастя стань
І не роби з призначення забави.

Душею ти поет або артист,
А доля невиразна, не зірчаста.
Робити те, до чого маєш хист -
Чи це не є умовою для щастя?

* * *

Здавалось би: навіщо сумувати?
Мені іще далеко до межі,
Коли розпочинають дратувати
Досягнення і успіхи чужі.

Та є таки для скепсису підстави.
Життя це неспростовно довело:
Сяйнув мені скупий промінчик слави
І щез, немов нічого й не було.

* * *

Осіннім холодом дмухнуло
І затуманилася даль.
Як жаль, що літо промайнуло!
Як жаль, Орісенько, як жаль.

І нас поволі огорнула
Неусвідомлена печаль:
Як жаль, що молодість минула,
Як жаль, Орісенько, як жаль.

Поняття наші застаріли
Про честь, про совість, про мораль.
Як жаль, що люди зачерствіли,
Як жаль, Орісенько, як жаль.

Уже п'ємо потроху ліки
І плечі кутаємо в шаль.
Як жаль прощатися навіки!

Як жаль, мій ангеле, як жаль...

* * *

Ні, щастя не підносять нам на таці,
Як гостю дорогому – хліб і сіль.
Напевне, щастя вимагає праці,
Терпіння й неабияких зусиль.

До щастя треба йти, робити кроки
Без роздумів: є шанс знайти, чи ні?
Шукай, терпи і сподівайся, доки
Життя тебе розмаже по стіні.

* * *

В моїй квартирі зупинився час:
Незмінні меблі, стіни і шпалери,
Ніяких витребеньок і прикрас,
Усюди тільки книги та папери.

І навіть панорама за вікном
За сорок літ змінилася не дуже.
Так я живу, мов домовик чи гном,
Назовні позираючи байдуже.

А там біжить захекане життя,
Приносячи у світ щоденні зміни,
Та нас постійно розлучають стіни
Будівлі і людського забуття.

* * *

Не докучай Всевишньому ниттям.
Хай стримує тебе пересторога,
Що вічне невдоволення життям
Приводить нас до ремствувань на Бога.

Від ремствувань черствішає душа:
Це – тільки слів і часу витрачання,
Бо жодної з проблем не виріша
Старече невдоволене бурчання.

Надії не збулися? І нехай!

В собі шукай невдач своїх причини.
Ні долю, ані Бога не картай:
Багато що залежить від людини.

* * *

Усе на світі швидкоплинне.
Мінливі істини путі,
Але постійне і незмінне
Бажання щастя у житті.

Воно, як спрага, невтоленне.
Щаслива доле, ти чия?
Нас повз неznане й нездійсненне
Несе життєва течія.

Когось в багнюку затягнуло,
Когось – в шовки і кришталі...
І це мине, як все минуло
На нашій матінці-землі.

* * *

Мій ангел-хоронителе, дружино!
Пишу без підлабузництва й прикрас:
Щоденно, самовіддано, невпинно
Ти дбаєш, ти піклуєшся про нас.

А ми тобі звіряємо провини,
Жалі, болячки, прикромці життя.
Ти, як ніхто між нашої родини,
Наділена талантом співчуття.

Тож телефон у тебе не змовкає –
Одну тебе ніхто не пожалів! –
Бо кожен твій додзвонювач чекає
Поради, допомоги, добрих слів.

І кожному готова ти служити
Опорою, підтримкою в біді.
Не знаю, де береш ти сили жити
На нервах, у постійному труді?

Твоя душа не відає спочину.
Господь тебе за це благослови!
Мій ангеле, без тебе я загину.
Переживи мене, переживи!

* * *

Вже ми в житті – не фаворити,
І навіть більше – не тягло.
Тож стало звичним говорити:
"Колись було, колись було..."

Життя зламалася чепіга,
Бо надійшов пенсійний строк,
І я никаю, мов сновига,
З кутка в куток, з кутка в куток.

* * *

Під час земних поневірянь
І поту пролиття
Людина набуває знань
Усе своє життя.
Але на старість, – хай їй грець! –
Стає не до снаги
Навчатись, знаючи кінець
Життєвої нудьги.
Що ти вже – сивий аксакал,
Для тебе не секрет.
А чи не краще про фінал
Не знати наперед
І крокувати навмання
В принадну й світлу даль?

Той, хто примножує знання,
Примножує печаль.

* * *

Розтанув сніг, зійшов спориш
І ожила діброва.
Минає час, а ти мовчиш –
Ні слова, ні півслова.

Мовчиш, немов язик присох.
Засмучує й спиняє,
Що ти – один із багатьох,
Яким числа немає.

* * *

Підкорившись давньому звичаю,
Поклику безлюддя й глушини,
В лісі березневому стрічаю
Ще одне повернення весни.

Весело дзюрчить струмок в долині,
Весело цвірінькають пташки.
Проліски підносять темно-сині,
На стеблі безлистому, квітки.

Руки віт розкинули крислато
Наді мною сосни угорі,
Де свої уривчасті стаккато
Вибиває дятел по корі.

Вище пропливають у блакиті
Пасмами окремими хмарки.
Боже мій, як хороше на світі!
Жити в ньому хочеться таки.

* * *

Незвична порожнеча площ,
Безлюддя вулиць і майданів,
Бо за вікном періщить дощ
І оббиває цвіт з каштанів.

Вода дороги залива,
Скипає бульками окропу.
Ні, то не злива грозова,
А дощ всесвітнього потопу!

* * *

Стежиною в траві високій
Поміж дерев блукаю десь.
Липневий день, безвітря, спокій

І навкруги ані шелесь.

На сонце кинули завісу
Хмарки, що ніби й не летять,
І комарі у тиші лісу,
Як телефони, зумкотять.

А я іду на самотині,
Переступаю спроквола.
Нікому не потрібна нині,
Травою стежка заросла.

Зринають з пам'яті цитати,
Тривожать роздуми й жалі:
Хто знає, скільки ще топтати
Мені цю стежку на землі?

* * *

На віку, немов на довгій ниві,
Все колись влаштується само.
Ми такі байдужі і лінів!
Щастя не шукаємо – ждемо.

Можу прислужитися за свідка
В практиці побачень і розлук:
Квітка щастя, папороті квітка,
Не дається до байдужих рук.

На порозі юності, улітку,
Серед лісу і шовкових трав
Не знайшов я папороті квітку,
Та, сказати чесно, й не шукав.

* * *

Усе прив'яле, споловіле,
Мов дивишся крізь жовте скло,
Бо літо пізнє, перезріле
В серпневі далі забрело.

Природи літньої пишноти
Вже потьмяніли у садах.

І ластівки, неначе ноти,
Розсілися на проводах.

Який музика їх зіграє
У ля бемоль чи фа дієз?
Та ось з дротів зірвалась згряя
І весь етюд миттєво щез.

* * *

Пожовкла папороть у лісі,
Скрутилась, наче восени.
Та знов за скрипки узялися
У всохлих травах цвіркуни.

У лісі суш. Немов би літо,
А листя наче жерстяне.
Дрімає серпень сумовито,
Бо надто швидко промайне.

Та літа пізнього принаду
Не усвідомлюємо ми.
Усе найкраще вже позаду,
Хоч ще далеко до зими.

Ще в лузі виросте отава,
Іще дзюрчатиме вода.
Іще тобі всміхнеться слава,
А не всміхнеться – не біда.

* * *

Жовтіє ліс поволі, неохоче,
Дарма що жовтень хмарами навис.
Зелено-жовтим листячком тріпоче
Між темних сосен виводок беріз.

Приземкуваті купи мурашині
Вже припинили вічну метушню,
Лиш нечислені голоси пташині
Радіють ще скороченому дню.

* * *

У роті терпне і саднить,
А на вустах рожева слина.
Гірчить розкушена калина,
Червоним соком кров'янить.

Стоїть калина край вікна
Вся у червоному намисті.
Лиш біла паморозь на листі
Лягла, неначе сивина.

Та що мені до сивини?
Як щастя пізнього хвилини,
Червоні кетяги калини
Я обриваю восени.

* * *

Глибокий листопад.
Навкруг туман і мряка.
Ні віри, ні бажань,
ні сили у руках.
І навіть думка
стоптана, ніяка,
Немов осінній непроїжджий шлях.

Все сіре і бліде.
Коментарі тут зайві.
А з пам'яті чомусь
з'являються тобі
Зимовий ліс
у сонячному сяйві,
Сліпучо-білий сніг
і тіні голубі.

* * *

Похмурий день, останній день осінній.
Що принесе нам завтрашня зима?
Покаже хоч шматочок неба синій,
Чи стане ще нахабніша пітьма?
Дорогою, розбризкуючи воду,
Колеса, не спиняючись, шкварчать.
Випліскують в обличчя пішоходу
З калюж багно і далі стрімко мчать.

У хмарності, над світом розпростертій,
Ні дірки, ні прогалини нема.
Поволі сутеніє о четвертій.
Лиш завтра починається зима.

* * *

І знов зима... І знову завірюха
Дороги і стежини замела.
І морозець пощипує за вуха,
А ти бажаєш затишку й тепла.
Людині все чогось не вистачає
Для щастя, для комфорту, для розваг.
І тільки те їй миле, що втрачає
Поміж дрібних життєвих переваг.
Людина відчуває небезпеку,
Коли ще не з'явилося загроз,
І серед літа скаржитись на спеку,
А взимку нарікає на мороз.
І що їй до душі? Чого їй треба?
Людина ще не відає сама.

Лапатий сніг з насупленого неба,
Мов з лантуха, витрушує зима.

* * *

Поезія – заняття безнадійне:
Блукаємо в трьох соснах, мов сліпі,
Бо в світі безсумнівне і постійне
Лише число математичне "пі".

У творчості шляхи несповідимі,
Тож ось тобі для сумнівів предмет:
Поети помирають молодими,
А ти старий. Який же ти поет?

* * *

На старість віршувати – не дива.
По-моєму, повірити простіше,
Що варить ще у діда голова,
Що він тверезо думає і пише,

Що вчитись ремеслу не полиша
Ані в робочі дні, ні у святкові.
А може, в діда молода душа,
Яка не сnilась навіть юнакові?

* * *

Інколи в римованому слові
Богові звіряючи напасть,
Ні краси, ні сили, ні любові
Не прошу, бо все одно не дасть.

Тут уже і Бог не допоможе:
Заявляє вік свої права.
Дай мені хоч впевненості, Боже,
Що потрібні людям ці слова!

* * *

Якщо вже вам прийшла охота
Про мене вголос говорить,
Ані борця, ні патріота
Прочу із мене не творить;

Ні мудреця, ні паладина,
Що поклоняється красі.
Я - звичайнісінька людина,
Така як ви, така як всі.

* * *

Здається, зроблена робота,
Подолано тернистий шлях.
Збулася мрія ідіота:
Тримаю збірку у руках.

Роби із нею все, що хочеш,
Хоч їж із кашею - твоя ж!
І знову голову морочиш:
Куди подіти весь тираж?

Літа минатимуть і зими,
А клопіт цей не змінить суть:
Добра такого магазини

На продаж навіть не беруть.

До віршів ставляться байдуже.
То що ж робити врешті-решт?
Роздай знайомим і не дуже,
Та де їх стільки набереш?

* * *

Щоб піднести авторитет,
Влаштую зустріч невелику,
Заморським іменем "фуршет"
Назвавши рідну пиятику.

Нехай їдять собі, і п'ють,
Ще й виголошують промови,
В яких належне віддають
Жерцям поезії і мови.

Хоча до тостів між столів
Я дослухатися не мушу,
Сердечна щирість схвальних слів
Мені, одначе, тішить душу.

І я радію, і сміюсь,
Від похвали зніяковівши.
Та тільки радощі чомусь
Не виливаються у вірші.

* * *

Ну, навіщо вірші, наче гумку,
Плямкати й тягнути досхочу?
Я пишу, щоб висловити думку.
Як думок немає, то – мовчу.

Думка здатна подолати вічність,
Як її у слово віділлю.
Над усе люблю афористичність,
А бездумних віршів не люблю.

* * *

Не знаю – звідки це взялось?

Пора "розкруток", а не злетів.
О, як багато розвелось
Самозвеличених поетів!

І лірики, і піснярі,
І академіки між ними.
Жінки, студенти, школярі –
Усі ударились у рими.

Бажання маючи палке,
До ліри тягнуться сміливо.
Та є на світі щось таке,
Чому навчитись неможливо.

Добру навчаються і злу –
Життя усіх чомусь навчало.
Навчає праця ремеслу,
Та, щоб творить, цього замало.

Як ні таланту, ні ума,
Тоді не варто і трудитись.
В поети пнутися дарма:
Поетом треба народитись.

* * *

Є прижиттєва, є посмертна слава.
Одна із них підлеслива й лукава,
А інша запізнїла, хоч правдива;
Нехай гірка вона, та незрадлива.

* * *

Скажу тому, хто здавна пише,
І тим, що тільки почали:
— Діждешся осуду скоріше,
Аніж подяки й похвали.

Одначе, викладом умілим
Думок і принципів своїх
Не намагайся бути милим
І зрозумілим для усіх.

На світі є святі й бандити:
Різноманітний людський рід.
Усім не можна догодити,
То й намагатися не слід.

* * *

Свої у нас бажання й поривання,
У кожного щось власне на умі.
Даремно ти чекаєш на визнання
Від тих людей, що пишуть і самі.

Ніхто тебе не чує. І не дивно,
Бо кожний безталанний лоботряс,
Розштовхуючи ліктями активно
Всіх нерішучих, лізе на Парнас.

Твої ж творіння роздраконять вщент:
Для них ти не поет, а конкурент.

* * *

Обходься без трагічних поз –
Хай ними бавляться актори.
Твори природно, як мороз
На вікнах створює узор.

Зима химерні вітражі
То склить натхненно, то ламає,
Оскільки, в принципі, межі
Для досконалості немає.

* * *

Хай лиш для публіки вузької,
Та я – поет, який не є.
Тягар байдужості людської
Мені дихнути не дає.

Я тягаря того не зрушу,
Образ не вимечу, як гній.
Чи варто відкривати душу,
Щоб всі топталися по ній?

Нехай радіють теплій днині
І рохкають у спориші.
Ні бідні, ні вельможні свині
Не варті бісеру душі.

* * *

Як не мудруй, життя минає марно.
Знов літо. Чи давно була зима?
Втрачаю час ганебно і бездарно,
Коли його, по-суті, вже нема.

Нічого не спромігся досягнути:
Вінчає замість лаврів кропива.
Немов при девальвації валюти,
Знецінились віршовані слова.

Не пишеться. На вірші і не гляну.
Знесилився поезії дурман.
І врешті-решт гіпноз самообману
Розвіявся, як вранішній туман.

* * *

Мені і соромно, і сумно,
Бо я, невдячний, не гадав,
Що стільки мук тобі бездумно
Своїми віршами завдав.

Моя засмучена лебідко,
Гнітить мене провина ця.
Пробач за все, що я нерідко
Писав для красного слівця.

Ми разом, вдвох – і тим щасливі.
Любов нам душі зігрива.
Пробач за всі несправедливі
І незаслужені слова!

* * *

Пробач мені, моя єдина,
Той біль, що я тобі завдав,
Хоча уся моя провина
Лиш в тім, що й сам колись страждав;

Бо власні сумніви й вагання
У вірші втілити волів
І, виливаючи страждання,
Не добирав ласкавих слів.
Пробач, моїх синочків мати,
Якщо любов іще жива!
О, краще б зовсім не писати
Оті образливі слова,
Не римувати гарячково
Свої емоції і шал!
Я ще не знав тоді, що слово
Убити здатне наповал.

* * *

Не пишу я вірші про кохання,
Бо давно замовкли солов'ї.
Обману я ваші сподівання,
Любі шанувальники мої.

Земляка, ровесника, сусіда
Час уже на порох розмов.
Чи не смішно від старого діда
Вам чекати вірші про любов?

* * *

Чом перейшли на прозу ми?
Невже утік Пегас?
Мої постійні роздуми,
Як висловити вас?

Хоч, може, й нерозумні ви,
Наївні і слабі,
Я звик тривоги й сумніви
Тримати у собі.

Ваганнями безплідними,
Безвір'ям дум своїх
Я не ділюся з рідними,
Щоб не смутити їх.

Коли душа примушена

Ховати почуття,
Поезія - віддушина
В безвиході життя.

* * *

Не здатний зламати ту кригу,
Що серце тримала в броні,
Я думав: "Ось видаду книгу
І стану щасливим". Та ні!

Розбити ту кригу прокляту,
Боюсь, намагався дарма:
Вже видав четверту і п'яту,
Та щастя і досі нема.

* * *

Чи є у віршів адресати,
Що їх чекають? Є? Невже?
Я не пишу аби писати
Про те, що для душі чуже.

Але якщо комусь потрібні
Для себе писані рядки,
Дарую вам одноосібні
Страждання, сумніви й думки.

Можливо, з ними ви не згідні,
Це - ваше право. А мені
Усі вони як діти - рідні,
Хоча сумні й непоказні.

Вам адресую сокровенні
Безсонні роздуми вночі,
Мої, нехай і нечисленні,
Та добровільні, читачі.

* * *

Немає приводу для втоми,
Розчарування і плачів:
Тепер я широко відомий
Вузькому колу читачів!

* * *

Коли в словах не здатний описати
Безбарвне існування на землі,
Не варто передчасно розкисати,
Не треба розкисати взагалі.

Хоч би які з'являлися причини
Для туги і зневіри, все одно
Радій життю щоденно, щохвилини,
Аж поки не закінчиться воно.

* * *

Все відбуватись має вчасно,
Не запізнившись ні на крок.
Лише тоді уродить рясно
У точно визначений строк.

І хоч поет не має права
На невдоволення й ниття,
Чи краща запізніла слава,
Ніж повна безвість за життя?

Байдужий світе-баламуте!
Свого співця не прогляди,
Бо те, що вчасно не почуте,
Вже відлунало назавжди.

* * *

В нас до Москви холопський пієтет,
Бо ведемо російською розмови.
Та важко вжитись у менталітет
І в особливий лад чужої мови.

Чужі слова – мов Каїна печать:
Від них – думки і висновки подальші.
Мої російські вірші "не звучать",
Ніяк у них я не позбудусь фальші.

* * *

Я слави собі не ужав,
Знайомство із Музою звівши,
Та довго і щиро вважав,

Що створений саме для віршів.

Повірило серце дурне,
Що обрана вірно дорога,
Коли охрестили мене
В газеті "Поетом від Бога".

І хай надрукований був
В журналах, обкладених глянцем,
Однак, я себе не відчув
Воістину Божим обранцем.

Хоч я намагаюсь знайти
Чи знак, чи відмітину Божу,
Нічого, окрім гіркоти,
У віршах своїх не знаходжу.

* * *

Лишились імена, авторитети,
Та свіжість думки зникла мимохить.
Побійтесь Бога, визнані поети,
І первісність у вірші поверніть!

Безсовісно словами гендлювати, -
Запасом небагатим і старим, -
Або, як циган сонцем, жонглювати
Набором стертих, нечисленних рим.

Ганебно нескінченно ремигати
Заслуг колишніх жовані книші.
Поет - не той, хто вміє римувати,
Поет - це вічно юний стан душі.

* * *

Моя поезія печальна.
Чому? - не знаю, далєбі.
І не зарадить тут повчальна
Сувора проповідь собі.

Бажав би й сам різноманіття
Думок, і настроїв, і тем.

А вірші знову – як суцвіття
Осінніх, пізніх хризантем.

Душі так хочеться на простір,
На невідомі береги!..
Писати сонячно не просто,
Коли похмуро навкруги.

* * *

Став з роками писати скупіше,
До поезії втративши смак.
Так, як я, вже ніхто не напише –
Може, краще, та тільки не так.

Славослів'я манера лакейська
Не властива, на щастя, мені.
Неприкрашена мудрість житейська
Проглядає крізь вірші сумні.

Мудре слово не кане до Лети,
Двадцять років минуло, чи сто.
Хай нові підростають поети,
Так, як я, не напише ніхто.

* * *

Так прикро розуміти, що для тебе,
Як, власне, і для кожної людини,
Процес життя підійде до кінця!

Уже безглуздо будувати плани
На рік, на два чи на десятиріччя.
Хто може знати – скільки проживеш?
Нічого вже не хочеться робити
Для побуту, для створення комфорту,
Бо все це тимчасове і дрібне.

Хотілось би для вічності творити,
Та бачиш, що плоди твоєї праці
Нікому не потрібні і тепер.
А що вже там загадувать про вічність?

Хто пригадає через десять років,
Що жив таки на світі той дивак,
Який писав песимістичні вірші
Про основні проблеми для людини,
А щонайбільше – про життя і смерть?

Тож руки опускаються, а розум,
Тверезо все обдумавши, приходить
До висновків невтішних і сумних:
Даремно ти постійно сподівався
Наповнити життя високим змістом,
Потрібно просто жити – і усе.

* * *

Мучать сумніви, гострі як леза.
Вірні друзі! Поради прошу:
Я – людина достатньо твереза,
Тож навіщо я вірші пишу?

Зважте сенс міркування простого,
Що на розсуд я ваш віддаю:
Я ж, напевне, пишу не для того,
Щоб потішити гордість свою.

Власний досвід і роздуми власні
Я вкладаю до слів не гучних,
Щоб усі – і щасливі, й нещасні –
Відчували потребу у них.

В готуванні на труд, чи на битву
Концентруючи сили свої,
Як щоденну вечірню молитву,
Перечитуйте вірші мої!

* * *

Ми вийшли вже на фінішну пряму:
Останні роки – як останні метри.
Все, що могли, зробили і тому,
Порвавши стрічку, залишилось вмерти.

Змагання підійшли до закриття,

Уже призів розпочали роздачу.
А я біжу і в сутінках життя,
На щастя, стрічку фінішну не бачу.